

Bijlage 1

NOTITIE

Belemmerende wet- en regelgeving (inclusief RO) agrarische kinderopvang

Bestemd voor : achtergrondinformatie t.b.v. Kamervragen

<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2022Z19809&did=2022D42549>

Vraag 4 Is het juist dat gemeentelijke vergunningverlening in veel gemeenten een obstakel blijkt, omdat agrarische kinderopvang voor gemeenten een nog nieuw fenomeen is? Is het kabinet bereid te bezien, al dan niet met Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO) en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), wat nodig is om deze drempel te slechten? Moet er ook een handreiking multifunctionele landbouw voor gemeenten komen?

Vraag 5 Is het juist dat regels inzake multifunctionele landbouw de groei van agrarische kinderopvangbedrijven onmogelijk maakt? Welke regels inzake multifunctionele landbouw worden hierin als belemmerend ervaren?

Opgesteld d.d. : 27-10-2022

Belemmerende wet- en regelgeving (in willekeurige volgorde):

1. De agrarische kinderopvang mag in veel gemeenten alleen bestaan als neventak binnen een agrarisch bedrijf. Het verschilt per gemeente of er dan gekeken wordt naar ruimtelijk gebruik of omzet/ rendement. Dit heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering:
 - a. Wanneer er wordt gekeken naar ruimtelijk gebruik, zou je kunnen denken dat dit geen probleem is. Een agrarisch bedrijf maakt immers gebruik van hectares grond, dit is altijd meer dan het perceel dat ingezet wordt voor de kinderopvang. Dit geldt ook voor het bouwvolume (m³) van de agrarische tak dat in de praktijk vele malen groter is dan die van de kinderopvang. Echter, wij kennen voorbeelden van ambtenaren binnen gemeentes waarbij het 'aangezicht' van het bedrijf al als storende factor wordt beoordeeld (omdat bijvoorbeeld de kinderopvang meer vooraan op het perceel staat en de stal meer achter op het perceel).
 - b. Wanneer er wordt gekeken naar omzet/rendement, ontstaan er gelijk uitdagingen. In verhouding tot de agrarische tak, kan er uit de kinderopvang een goede omzet/ goed rendement worden behaald (bij goed ondernemerschap). De agrarische tak dient dan ook altijd een behoorlijke omvang te behouden.
 - i. Hoe gaan we om met bedrijven die de agrarische tak willen afbouwen, maar de kinderopvang willen behouden/ uitbouwen? Dit is nu in veel gemeentelijk beleid onmogelijk, maar wel wenselijk, gezien NPLG-beleid, advies Remkes, GGA, perspectiefbrief voormalig minister Staghouwer.
2. Vaak worden er door een gemeente ook eisen gesteld aan de grootte van een neventak. In een aantal gemeenten is dat 350m², in andere weer 600m². Waar is dit op gebaseerd?
 - a. De berekening ervan is ook wisselend per gemeente. Er zijn gemeenten die de buitenspeelruimte ook meenemen in de berekening. Als je zoveel mogelijk speelruimte wilt geven, dan overschrijdt je al heel snel de 350m².
 - b. We kennen voorbeelden van gemeenten waar je bij 1 neventak maximaal 600m² mag uitbreiden, en bij 2 of meer neventakken er geen grens is gesteld aan het aantal m². Waar is dit op gebaseerd?
3. Wanneer een agrarische tak stopt, ontstaan er op papier uitdagingen vanwege de geurcontouren die een mogelijke buurman heeft met zijn agrarisch bedrijf (dit is eerder geen probleem, want het gehele bedrijf wordt gezien als agrarisch bedrijf met neventak kinderopvang). Gevolg is dat de kinderopvang zou moeten stoppen. In praktische zin verandert er natuurlijk niets aan de (geur)situatie op de locatie.
4. RO-beleid wordt gemeentelijk bepaald. Dit maakt dat er veel verschillen zijn in hoe omgegaan wordt met MFL-bedrijven en dus ook agrarische kinderdagverblijven;
 - a. MFL is nog relatief nieuw en onbekend. Dat betekent dat ambtenaren vaak nog niet goed weten hoe er mee om te gaan. Dit resulteert in het op de lange baan schuiven van beslissingen, of in het opvragen van onevenredig veel

onderzoeksrapporten (om alle mogelijke risico's te mijden). Dit betekent dat vergunningaanvragen langdurige en kostbare processen worden. (Een onderzoeksrapport van een extern bureau kost zomaar tienduizenden euro's.)

i. Onderstaand voorbeeld is ter illustratie van de onbekendheid met MFL:

We hebben eind 2017 toestemming gekregen voor een tijdelijke vergunning van 3 jaar voor onze BSO naast ons agrarisch bedrijf. Na 3 jaar wilden we deze verlengen, het liefst definitief, maar we hebben voor 3 jaar aangevraagd. De hele procedure moest opnieuw terwijl er geen wijzigingen in de situatie waren. Afgelopen februari waren de 26 weken die voor de behandeling van de vergunning stonden, voorbij. Nadat we niets gehoord hadden van de gemeente zijn we er zelf achteraan gegaan. Reactie van de ambtenaar was dat ze er niet aan toegekomen was, het was een zeer complexe casus en het werd uitbesteed aan een extern ingehuurd iemand. Daar zouden we snel iets van horen. Nu, 26 oktober hebben we nog steeds niets gehoord...

b. Je bent overgeleverd aan de interpretatie van de ambtenaar. Een aangrenzende gemeente kan zomaar totaal anders met een MFL-vraagstuk omgaan. Soms is het zelfs zo dat een gemeente van mening is dat een neventak niet thuishoort in het landelijk gebied en er dus geen enkele bewegingsruimte is.

i. Wij adviseren dan ook om te gaan starten met de update van de Handreiking RO voor MFL, zodat gemeenten gaan werken volgens dezelfde standaarden.

5. De geurcontouren/ achtergrondbelasting is vaak een punt van aandacht. Echter, in de stad wordt kinderopvang vergund op plekken waar de luchtkwaliteit niet voldoende is (zie <https://www.longfonds.nl/gezondelucht>). Luchtkwaliteit is in steden geen toetsingscriterium aangezien de bestemming hier al voor geregeld is. Dit is meten met twee maten!
6. Door de stikstofperikelen wilde een gemeente uit het niets een Aerius-berekening vanwege de vrees voor extra stikstofuitstoot door het vestigen van een nieuwe kinderopvanglocatie op het platteland, terwijl er genoeg latente ruimte is. Dit betekent 1000 euro extra kosten voor een vergunningaanvraag, terwijl er geen inzage werd gegeven in het rapport.
7. Verkeersbewegingen zijn ook een punt van aandacht. In sommige gemeenten wordt geëist dat ondernemers zelf een weg gaan aanleggen omdat verwacht wordt dat de polderwegen de aanloop naar toeristische activiteiten niet aankunnen. Dit is een enorme en niet te dragen kostenpost voor een ondernemer.
8. Vleermuizenonderzoek; voor een vergunningaanvraag moest bekeken worden of de bouw niet ten nadele was van de aanvliegroute van de vleermuis. Dit is vaak een bureau-onderzoek, maar de gemeente wilde een praktijkonderzoek. Dit is schijnbaar alleen te meten in de maanden maart t/m oktober. Hierdoor liep de vergunningaanvraag al meteen een jaar uit. Extra zuur natuurlijk als je met snel stijgende bouwkosten te maken hebt zoals het afgelopen jaar.
9. Derden kunnen geen gebruik maken van de faciliteiten van de kinderopvang. Er is bijvoorbeeld een locatie met een verwarmd zwembad. Daar zouden prima zwemlessen gegeven kunnen worden voor kinderen uit de omliggende dorpen, of zwemuurtjes voor ouderen. Maar omdat dit niet vergund is, kan dit niet plaatsvinden. Dit is momenteel ook niet te regelen omdat het zwembad, naast de agrarische kinderopvang, een te grote neventak zou worden en dit dan getoetst zou worden als een losstaand geurgevoelig object. En dit terwijl er grote wachtlijsten zijn voor zwemles.
10. Financiering; er zijn veel regels voor financiering (aangescherpt door de Basel richtlijnen), waardoor er nog meer zekerheden moeten worden ingebouwd voordat een bank financiering kan verstrekken. En dat is lastig bij een relatief nieuwe en nog wat onbekende sector, zeker ook als de activiteit helemaal nieuw is voor het betreffende bedrijf.
11. MFL-ondernemers zijn relatief kleine ondernemers. De eigenaar heeft dus meerdere functies te vervullen in het bedrijf. Daardoor komt er in verhouding veel wet- en regelgeving op hen af;
 - a. MFL-bedrijven hebben vaak meerdere MFL-sectoren en minimaal één agrarisch tak. Maar ook in de agrarische tak wordt vaak voor een combinatie aan diersoorten/ gewassen gekozen vanwege de aantrekkelijkheid voor de kinderen/ het publiek. Met voor elke tak en sector weer de hele set aan regels.
 - b. Het is vaak niet een bepaalde wet of regel, maar de stapeling ervan en de hoeveelheid die belemmerend werkt. Regels die door de wetgever zijn opgesteld met in het achterhoofd grootschalige instellingen en/ of bedrijven, maar die ook onverkort gelden voor kleinschalige bedrijven in de multifunctionele landbouw.
12. Als gevolg van landelijk beleid en een tekort aan opvolgers zullen veel agrarische bedrijven gaan stoppen. Wanneer deze bedrijven geen perspectief hebben om andere activiteiten op te starten/ voort te zetten op het platteland, zal dit ten koste gaan van de leefbaarheid van het platteland. Voorzieningen zullen verdwijnen.